

Η πανδημία που έφερε ο covid-19, μαζί με ένα αβέβαιο, οικονομικά, 2021 για πολλούς τομείς κι επιχειρήσεις, ανέτρεψε δραματικά τη ζωή μας. Την ίδια ώρα, όμως, δόθηκε το έναυσμα για αναδιαμόρφωση στρατηγικών, αποδεικνύοντας σοφή την άποψη ότι κάθε κρίση κρύβει και ευκαιρίες. Έτσι και στην περίπτωση του τουρισμού. Ο πρόεδρος του Παγκύπριου Συνδέσμου Ξενοδόχων, Χάρης Λοιζίδης, μας μίλησε για όλα. Για τα μέτρα που θα επαναφέρουν τον κλάδο στην αρχική του κατάσταση, τις αδυναμίες και τις αλλαγές, αλλά και για την επιτάχυνση της υλοποίησης νέων σχεδιασμών.

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΑΠ' ΤΗΝ ΑΡΧΗ

Ο τουρισμός στην Κύπρο έχει πληγεί σε μεγάλο βαθμό από τον κορωνοϊό. Θεωρείτε ότι τα μέτρα που λαμβάνονται είναι ικανοποιητικά, ώστε να επαναφέρουν τουρίστες στην Κύπρο;

Ο τουρισμός είναι η πιο βαριά πληγείσα βιομηχανία, συνεπεία της πανδημίας. Τα μέτρα στήριξης που εκπόνησε η Κυβέρνηση, μέσω των αρμόδιων υπουργείων και ιδιαίτερα εκείνα που προωθήθηκαν τον περασμένο Μάρτιο, συνέβαλαν τα μέγιστα, έτσι ώστε να παραμείνει εν ζωή ο τομέας σε μια τόσο δύσκολη χρονιά, αλλά και να στηριχτούν οι εργαζόμενοι σ' αυτόν. Παράλληλα δημιουργούν ένα καλό υπόβαθρο για ανάκαμψή του.

Αν θεωρήσουμε το 2020 μία χαμένη χρονιά για τον τομέα, ποιες είναι οι εκτιμήσεις σας για το 2021;

Το 2020 όντως έχει χαθεί, εφόσον υπάρχει μείωση τουριστικών αφίξεων, αλλά και εσόδων, πέραν του 85%, σε σύγκριση με την περσινή χρονιά.

Το 2021 προβλέπουμε ότι θα είναι ακόμη μια δύσκολη χρονιά, διότι σύμφωνα με τους ειδικούς, ο ιός δεν αναμένεται να εξαφανιστεί στο άμεσο μέλλον. Έτσι, επιτείνεται η κατάσταση αβεβαιότητας, με αποτέλεσμα να είναι πολύ δύσκολη η δημιουργία των προϋποθέσεων για να υπάρξει σημαντική ανάκαμψη εντός του επόμενου έτους. Ελπίζουμε στην εξεύρεση εμβολίου το

συντομότερο, ώστε να επανέλθουμε στην κανονικότητα.

ΝΕΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΗΣ

Τι είναι αυτό που κατά την άποψή σας πρέπει να αλλάξει η χώρα μας, για να ελκύσει περισσότερο ή ποιοτικότερο τουρισμό;

Έχουν εντοπιστεί εδώ και καιρό οι αδυναμίες που υπήρχαν στο τουριστικό μοντέλο που ακολουθούσε μέχρι πρότινος η χώρα μας. Υπενθυμίζεται ότι στο πλαίσιο της νέας εθνικής στρατηγικής τουρισμού με ορίζοντα το 2030, που εκπόνησε το Υφυπουργείο Τουρισμού, τέθηκαν συγκεκριμένοι στόχοι για προσέλκυση περισσότερου και πιο ποιοτικού τουρισμού και αποφασίστηκαν συγκεκριμένες κινήσεις και μέτρα προς αυτή την κατεύθυνση.

Αναντίλεκτα, η ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού, το άνοιγμα καινούργιων αγορών, αλλά και η αποπεράτωση μεγάλων έργων και υποδομών, όπως μαρίνες και καζίνο, σε συνδυασμό με το rebranding του τομέα, δημιουργούν τις προϋποθέσεις για να προσελκύσουμε ποιοτικότερο τουρισμό και με ψηλότερα εισοδηματικά κριτήρια.

Η ανάδειξη του κυπριακού χαρακτήρα του τουριστικού προϊόντος που προσφέρουμε, με έμφαση στη γαστρονομία και την κυπριακή ύπαιθρο, είναι τα στοιχεία που μπορούν να λειτουργήσουν ενισχυτικά προς το μοντέλο του ήλιου - θάλασσας, το οποίο είναι έτσι κι αλλιώς, η προμετωπίδα της στρατηγικής μας.

Ο τουρισμός στην Κύπρο θεωρείται ακριβός για τους Κύπριους, ειδικά σε σύγκριση με πακέτα διακοπών σε χώρες

όπως η Ελλάδα. Τι ενέργειες κάνετε, ώστε να αντιμετωπίσετε το φαινόμενο αυτό;

Δεν θα κουραστώ να επαναλαμβάνω ότι αυτή η εντύπωση δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα. Στις πλείστες περιπτώσεις η σύγκριση γίνεται σε λανθασμένη βάση, αφού δεν συγκρίνουμε όμοια πράγματα και συγκεκριμένα τουριστικά καταλύματα της ίδιας κατηγορίας. Αυτό άλλωστε διαφάνηκε και από εσωτερική έρευνα που κάναμε καθ' όλη τη διάρκεια της φετινής τουριστικής σεζόν, με τον εγχώριο τουρισμό να βρίσκεται στο επίκεντρο. Οπωσδήποτε ο εγχώριος τουρισμός για εμάς πάντοτε αποτελείούσε ένα σημαντικό πυλώνα. Μάλιστα, θεωρούμε πως η αύξησή του καθιστά το τουριστικό μοντέλο ακόμα πιο υγιές. Κατά τη φετινή χρονιά, λόγω του κορωνοϊού, αλλά και με παρότρυνση του συνδέσμου μας, οι **ξενοδοχοί** μας ανακοίνωσαν ιδιαίτερα ελκυστικές τιμές και πακέτα, ενώ αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι στο πλαίσιο του προγράμματος επιχορηγημένων διακοπών του Υφυπουργείου Τουρισμού δόθηκαν τιμές ακόμη και κάτω του κόστους, απλώς για να διατηρηθούν οι επιχειρήσεις ανοικτές.

ΜΑΣ ΠΡΟΤΙΜΟΥΝ ΟΙ TOUR OPERATORS

Οι μεγάλοι διοργανωτές ταξιδιών έχουν βρεθεί σε ιδιαίτερα δεινή θέση λόγω της πανδημίας. Έχετε παρατηρήσει αλλαγή στάσης έναντι σας;

Οι μεγάλοι διοργανωτές ταξιδιών είναι ακόμη ένας κλάδος που δέχθηκε βαρύ πλήγμα από την πανδημία. Παρόλα αυτά, η πολύ καλή διαχείριση της κρίσης σε επίπεδο πολιτείας, αλλά και σε ιδιωτικό επίπεδο, φαίνεται ότι μας τοποθετεί ψηλά στις λίστες προτίμησής τους, ως ένα προσωρισμό με τον οποίο θα ήθελαν να επεκτείνουν τη συνεργασία τους και να συμπεριλάβουν στα πακέτα τους για τους λόγους που αναφέραμε προηγουμένως.

Θα μπορούσε η πανδημία να αποτελέσει λόγο για περιορισμό του φαινομένου **all inclusive**;

Λέγεται πως κάθε κρίση κρίβει και ευκαιρίες. Η πανδημία έχει επιφέρει ένα σημαντικό πλήγμα στον τουριστικό τομέα. Την ίδια, όμως, στιγμή οδηγεί στην επιτάχυνση

ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΙ ΓΙΑ ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΔΟΣΕΩΝ

Σε ποιο στάδιο βρίσκονται οι διεργασίες με τις τράπεζες για μία ενδεχόμενη τομεακή επέκταση της αναστολής δόσεων;

Ξεκινήσαμε μια διαβούλευση με την Κεντρική Τράπεζα και τον Σύνδεσμο Τραπεζών. Είχαμε φθάσει σε ένα καλό σημείο για τη συνομιλότητα ιδιωτικού μορατόριουμ, αλλά, δυστυχώς, φαίνεται ότι οι τράπεζες κάνουν δευτερες σκέψεις. Ωστόσο, συνεχίζουμε τον διάλογο με τον Σύνδεσμο Τραπεζών και ευελπιστούμε να καταλήξουμε σύντομα σε μια μορφή παράτασης των αναστολών, αλλά με διαφοροποιημένους όρους και τρόπους, για στήριξη των επιχειρήσεων σε ιδιωτική, όμως, βάση.

Αυτό θα βοηθήσει τις επιχειρήσεις, αλλά και τις τράπεζες, ώστε να μη βρεθούν εκ νέου με μη εξυπηρετούμενα δάνεια (ΜΕΔ), που είναι ό,τι χειρότερο για μια εταιρεία, αλλά και για τις κεφαλαιουχικές ανάγκες των τραπεζών.

της υλοποίησης συγκεκριμένων στρατηγικών σχεδιασμών, όπως του θεματικού και άλλων ειδικών μορφών τουρισμού.

Ο στόχος είναι να δίνεται κίνητρο στον τουρίστα να μην παραμείνει στην **ξενοδοχειακή** μονάδα καθ' όλη τη διάρκεια των διακοπών του, αλλά να απολαμβάνει πολλαπλές και διαφορετικές εμπειρίες, που του προσφέρει το νησί μας, γαστρονομικές, οινολογικές και άλλες, που οπωσδήποτε μπορούν να μειώσουν κατά πολύ το φαινόμενο του **all inclusive**. Ταυτόχρονα, όμως, δεν πρέπει να παραγνωρίζουμε ότι τα πακέτα **all inclusive** είναι μια πολύ δημοφιλής επιλογή διακοπών ανά το παγκόσμιο και ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια, που λόγω της οικονομικής ύφεσης την απαιτούν οι διοργανωτές ταξιδιών και οι πελάτες τους. Παράλληλα, θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι σχετικές συμφωνίες γίνονται σε συνθήκες ελεύθερης αγοράς και στο πλαίσιο του

ελεύθερου ανταγωνισμού. Στην Κύπρο, το **all inclusive** δεν ξεπερνά, πλέον το 35%, των πακέτων που διατίθενται.

Η ΜΕΤΑ COVID-19 ΕΠΟΧΗ

Ο άμεσος ανταγωνιστής των **ξενοδοχείων**, οι πλατφόρμες και τα καταλύματα τύπου **AirBnB**, έχουν επίσης πληγεί σημαντικά. Από την άλλη, οι ενοικιασείς μεμονωμένων επαύλεων για σκοπούς τουρισμού έχουν αυξηθεί. Ποια πιστεύετε πως θα είναι η μετά **covid-19** κατάσταση;

Πράγματι, λόγω της πανδημίας παρατηρήθηκε αύξηση της ενοικίασης μεμονωμένων επαύλεων, όμως, θεωρούμε ότι στα επόμενα χρόνια θα επανέλθουμε σταδιακά στην κανονικότητα και θα γίνουν οι ανάλογες διορθώσεις στις συγκεκριμένες αγορές.

Οι **ξενοδοχειακές** μονάδες έχουν αρκετά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα να επιδείξουν, έναντι άλλου τύπου καταλυμάτων, αφού παρέχουν ένα ασφαλές περιβάλλον και επίπεδο υπηρεσιών που προφανώς δεν προσφέρεται από τα άλλα καταλύματα.

Ποιες είναι οι βασικές προτεραιότητες που έχετε θέσει ως **ΠΑΣΥΞΕ** για τα επόμενα χρόνια;

Οι προσπάθειές μας επικεντρώνονται στην έμπρακτη στήριξη της ευρύτερης τουριστικής βιομηχανίας, μέσα από τη δημιουργία πλαισίου με συγκεκριμένους στόχους και συνέργειες με την πολιτεία και άλλους αρμόδιους φορείς, ώστε να έχουμε ανάκαμψη και να ξεπεράσουμε το συντομότερο την κρίση. Παράλληλα, παραμένουμε προσηλωμένοι στην υλοποίηση της νέας στρατηγικής τουρισμού με ό,τι αυτό συνεπάγεται. Έγνοια μας είναι η στήριξη των χιλιάδων συμπατριωτών μας που εργάζονται στην ευρύτερη τουριστική βιομηχανία, αλλά και των επιχειρήσεων που τους εργοδοτούν. Από τη δική μας πλευρά, θα συνεχίσουμε να παρεμβαίνουμε με εποικοδομητική διάθεση, υποβάλλοντας τις εισηγήσεις και τις προτάσεις μας για βελτιώσεις εκεί και όπου το κρίνουμε σκόπιμο, έχοντας στο επίκεντρο της προσοχής μας το καλώς νοούμενο συμφέρον όχι μόνο του κλάδου, αλλά και της οικονομικής ευημερίας της χώρας. **INB**

ΕΛΠΙΖΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΞΕΥΡΕΣΗ ΕΜΒΟΛΙΟΥ ΤΟ ΣΥΝΤΟΜΟΤΕΡΟ, ΟΣΤΕ ΝΑ ΕΠΑΝΕΛΘΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΚΑΝΟΝΙΚΟΤΗΤΑ, ΤΗΝ ΟΡΑ ΠΟΥ ΤΟ 2021 ΠΡΟΒΛΕΠΕΤΑΙ ΟΤΙ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΑΚΟΜΗ ΔΥΣΚΟΛΗ ΧΡΟΝΙΑ